

De nye fosforregler

Henrik Bang Jensen

Landbrug & Fødevarer

Noget at leve af. Noget at leve for.

Ny husdyrregulering fra 1. august 2017

Baggrunden for den nye fosforregulering

- Ny husdyrregulering: arealer er ikke længere en del af miljøgodkendelsen
- Direktivkrav: ”uændret beskyttelsesniveau” (VVM direktivet)
- De individuelle krav i miljøgodkendelserne skal erstattes af generelle regler, der sikrer uændret beskyttelsesniveau
- Vi har ikke tidligere haft generel regulering af fosfor – men nogle har haft vilkår om fosfor i miljøgodkendelserne (bl.a. fosforklasseområder)

Ny husdyrregulering fra 1. august 2017

- Generelle lofter fra planperiode 2017/2018
- Skærpede lofter fra planperiode 2018/2019 på op til 24 % af arealet
- Skærpede lofter i oplande til større søer, der er målsatte i vandplanerne og som skønnes at være i risiko for tilstandsskift

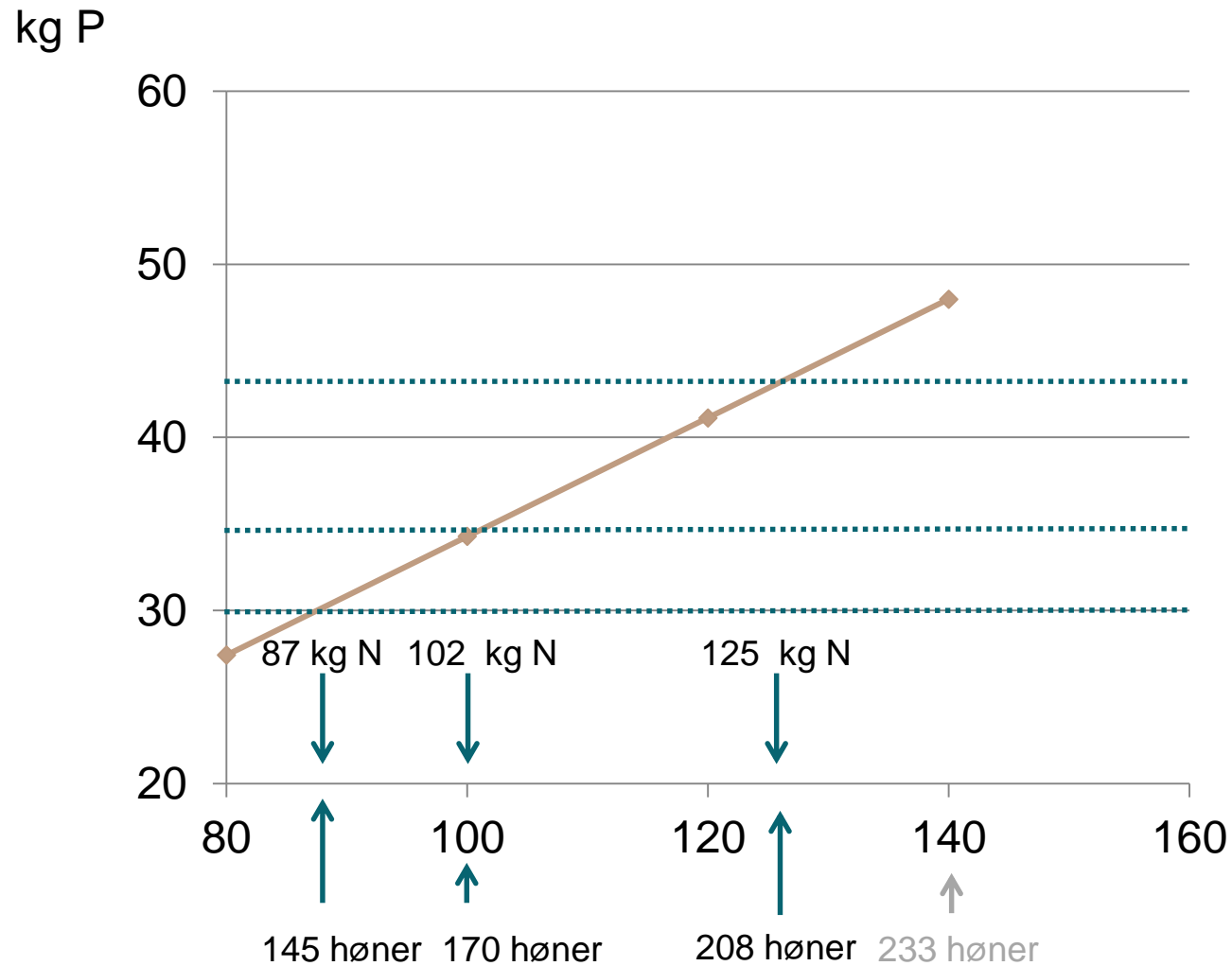
De nye fosforlofter

	2015	2017 (skærpet 2018)		2020 (2019 for mink/fjerkræ)	
	Harmonikrav i dag, gns.	Generelt [76 % af landet]	Skærpet 24 % store søer]	Generelt [76 % af landet]	Skærpet [24 % store søer]
Fjerkræ	45-55	43	30	35	30
Mink	43	43	30	35	30
Slagtesvin	33,5	39	30	35	30
Søer og smågrise	34/37	35	30	35	30
Kvæg/får/geder	27 kvæg	30	30	30	30
Undtagelsesbrug	36	35	35	35	35
Organisk affald	30	30	30	30	30
Handelsgødning	--	30	30	30	30
Gns beskyttelsesniveau	Inkl. P-klasser 32,2	34,7 kg P/ha fra 2018		33,2 kg P/ha (34,4 kg P/ha i 2019)	

Noget at leve af. Noget at leve for.

De nye fosforlofter – økologiske høner

Normalt økohøner, pr. 100 årshøner:

- 60,1 kg N ab lager
- 20,6 kg P ab lager

P/ha	N/ha	Høner	Fra
30	87	145	1/8 2018 ^{*)}
35	102	170	1/8 2019
43	125	208	1/8 2017
47	140	233	Gl. reg.

^{*)} I områder med skærpede lofter

Noget at leve af. Noget at leve for.

Kan man gøre noget selv?

Høner	Foder, kg pr. årshøne	Ægproduktion, kg pr.årshøne	Fosfor i foderet, pct.
Fritgående	43,5	19,0	0,50
Økologiske	44,5	19,2	0,61
Skrabehøner	43,0	19,6	0,50
Burhøner	40,7	20,2	0,49
Forældredyr, slagtekyllinger	58,4 ^{*)}	14,0	0,47

^{*)} Inkl. hanernes foder

Noget at leve af. Noget at leve for.

Kan man gøre noget selv?

Type 2 korrektion korrektion for afvigende

- Tilvækst
- Ægproduktion
- Foderforbrug
- Fosfor i foderet

	Konsekvens ved afvigelse fra normtallenes forudsætninger			
	+ 5 pct. tilvækst	+5 pct. æg	- 5 pct. foder	- 5 pct. fosfor i foderet
Korrektionsfaktor	0,999 ^{*)}	0,988 ^{*)}	0,937 ^{*)}	0,937 ^{*)}

Kan man gøre noget selv?

Foder, kg pr. årshøne	P	P opt	P afl	P ab lager	Ha til 18000 årshøner v 43 kg P/ha
44,5	0,61%	271	65	206	86
44,5	0,60%	267	65	202	85
44,5	0,59%	263	65	198	83
44,5	0,58%	258	65	193	81
44,5	0,57%	254	65	189	79
44,5	0,56%	249	65	184	77
44,5	0,55%	245	65	180	75
44,5	0,54%	240	65	175	73
44,5	0,53%	236	65	171	72
44,5	0,52%	231	65	166	70
44,5	0,51%	227	65	162	68
44,5	0,50%	223	65	158	66

Noget at leve af. Noget at leve for.

Kan man gøre noget selv?

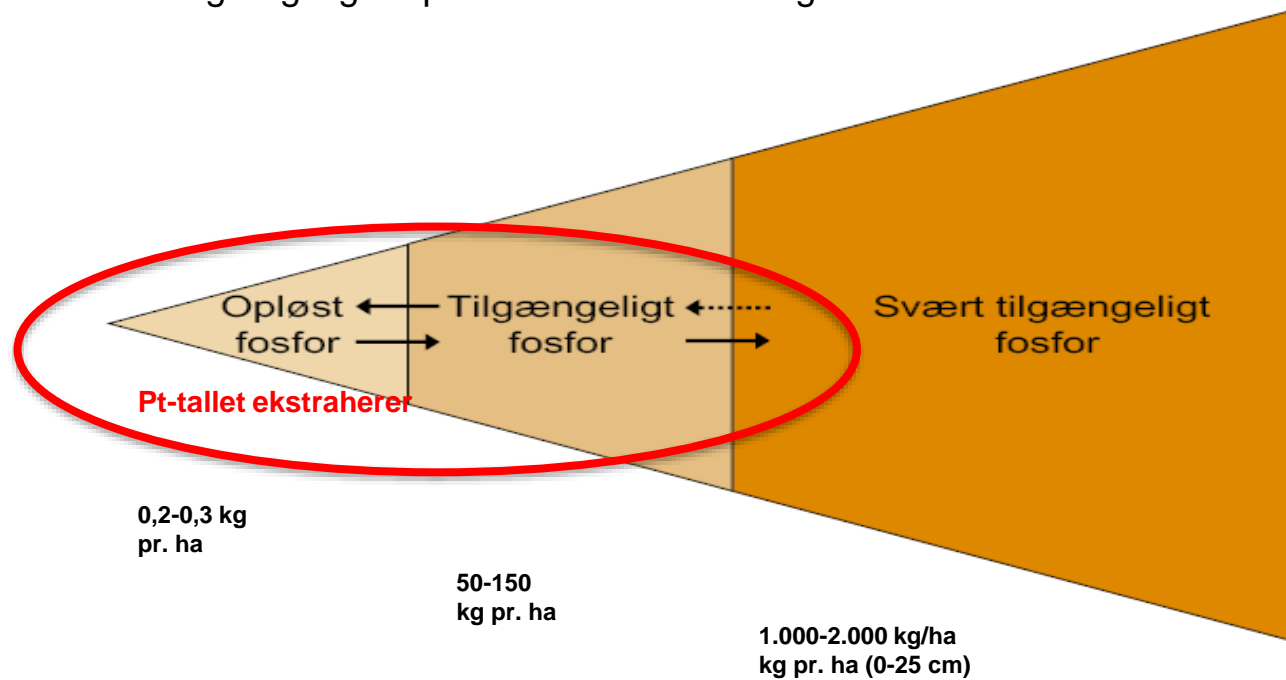
Type 2 korrektion: Vær opmærksom på dokumentationskravene !

- Afvigende produktivitet og fosforindhold i foderet skal kunne dokumenteres ved driftsbilag.
- For planperioden 2017-2018 skal dokumentationen omfatte en sammenhængende 6 måneders periode mellem 1/8 2016 og 15/2 2018. Dvs. at opsamling af dokumentation senest skal begynde 15/8 2017!
- For planperioden 2018-2019 skal dokumentationen omfatte en sammenhængende 12 måneders periode mellem 1/8 2017 og 15/2 2019. Dvs. at opsamling af dokumentation senest skal begynde 15/2 2018.

Fosfor-problematikken (1)

- Fosfor er ikke kvælstof!

- Fosfor bindes i jorden (stor pulje)
- Meget lille del er tilgængelig for planter eller udvaskning

Fosfor-problematikken (2)

Pct. stigning i total-fosforindhold ved fosforoverskud i 25 år:

Pt (fosfortal)	kg P i rodzonen per ha	Pct. stigning i P-indhold ved forskelligt P overskud (kg/ha/år)		
		+ 5 kg	+ 10 kg	+ 15 kg
Lavt	2300	5 %	11 %	16 %
Middel	4600	3 %	5 %	8 %
Højt	6900	2 %	4 %	5 %

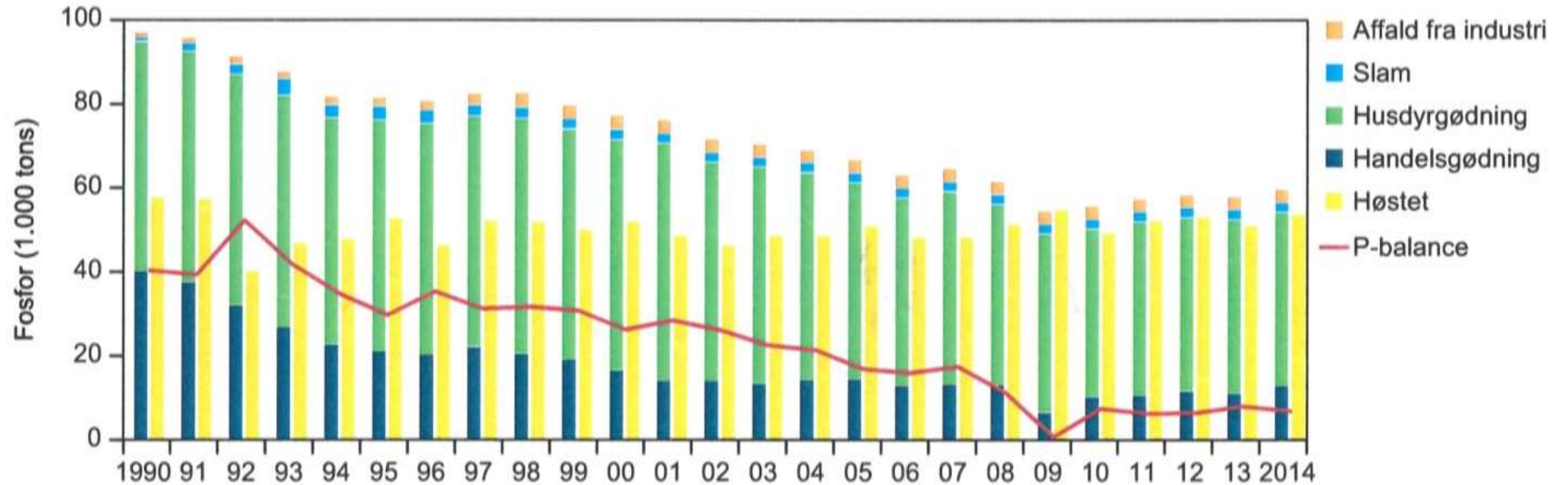
Fosfor-problematikken (3)

- Fosfortab stærkt afhængigt af lokale forhold
  - Fosfortab i høj grad via erosion og overfladisk afstrømning
  - Størst miljøeffekt ved målrettet indsats i hot-spots

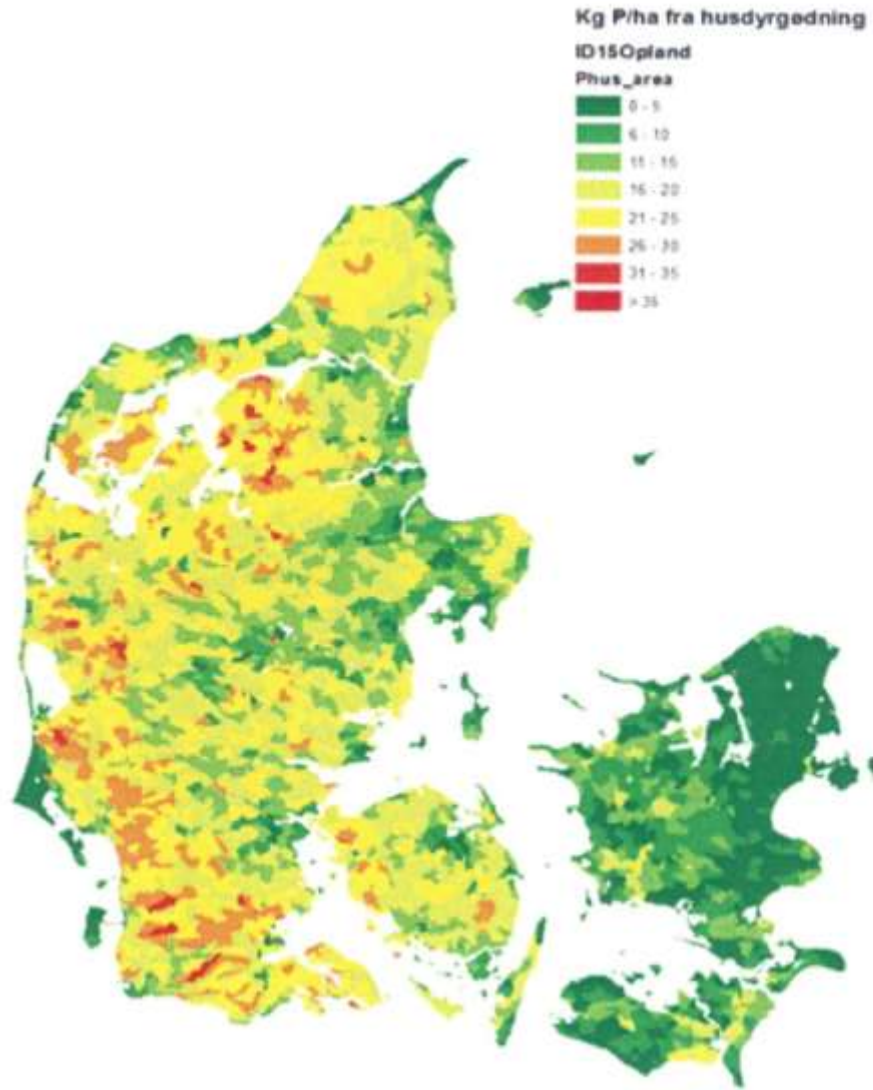
Tabkilde	Tab, ton P pr. år	Anslået areal, ha
Vanderosion	2-20	
Overfladisk afstrømning	5-15	
Vinderosion	5-15	
Brinkerosion	275-645	
Tab via dræn på risiko-mineral-jord	15-90	150.000
Tab via dræn på lavrisikojord	20-90	1.300.000
Tab via dræn på lavbundsjord	30-225	75.000
Øvre grundvand og atmosfærisk bidrag	<90	

Fosfor-problematikken (4)

- DK tæt på fosforbalance på landsplan
  - P-overskud på DK dyrkede arealer var 4,5 kg P/ha i 2014

Driftsmæssige tilpasninger – omfordeling af gødning

Fosfor fordeles skævt (lokalt, regionalt, nationalt)

- Planteavlere har P-underskud
- Husdyrbedrifter har P-overskud
- P-overskud varierer markant mellem produktionsgrene, dyretyper og produktionsformer

Biogas

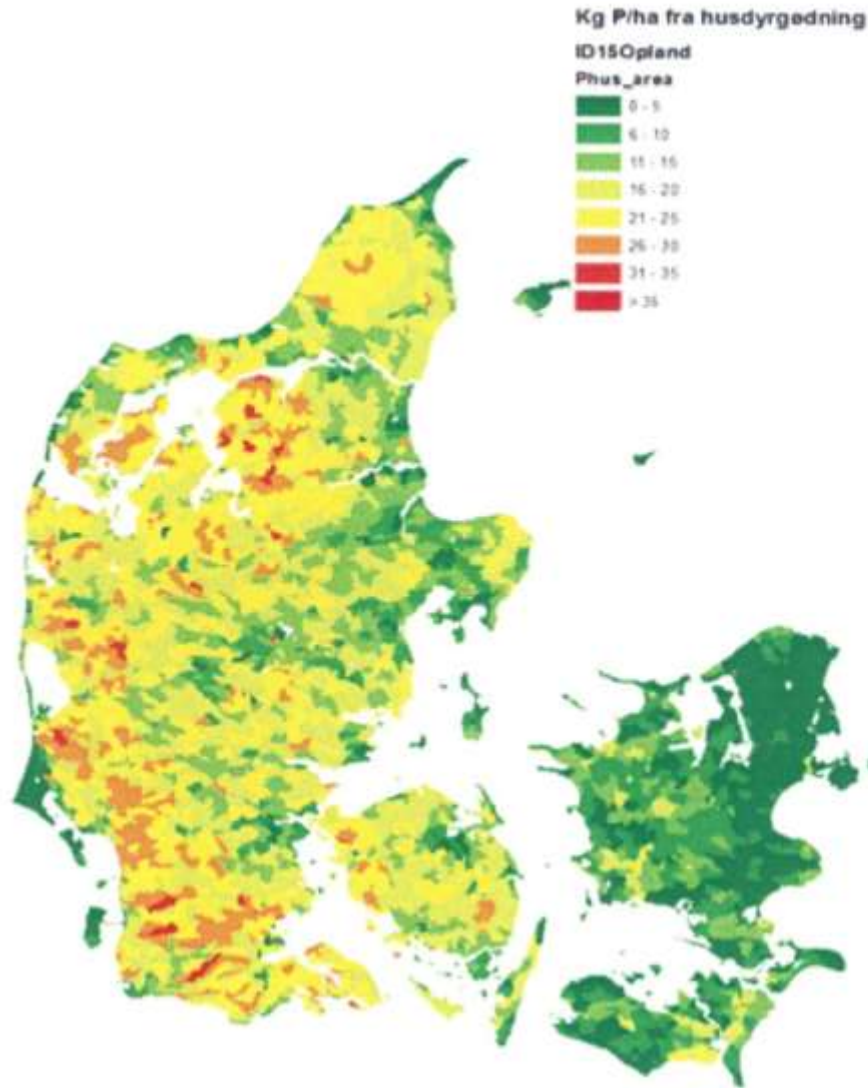
Separering

Forbrænding,
termisk forgasning, ...

Fodernormer

Mindre transportarbejde ved omfordeling af fjerkrægødning

Tons gødning til 100 kg P

- So gylle 98 tons
- Slagtesvinegylle 84 tons
- Minkgylle 24 tons
- Gødning fra skrabeheøner 15 tons
- Gødning fra slagtekyllinger 12 tons

Fortsat politisk fokus på fosfor

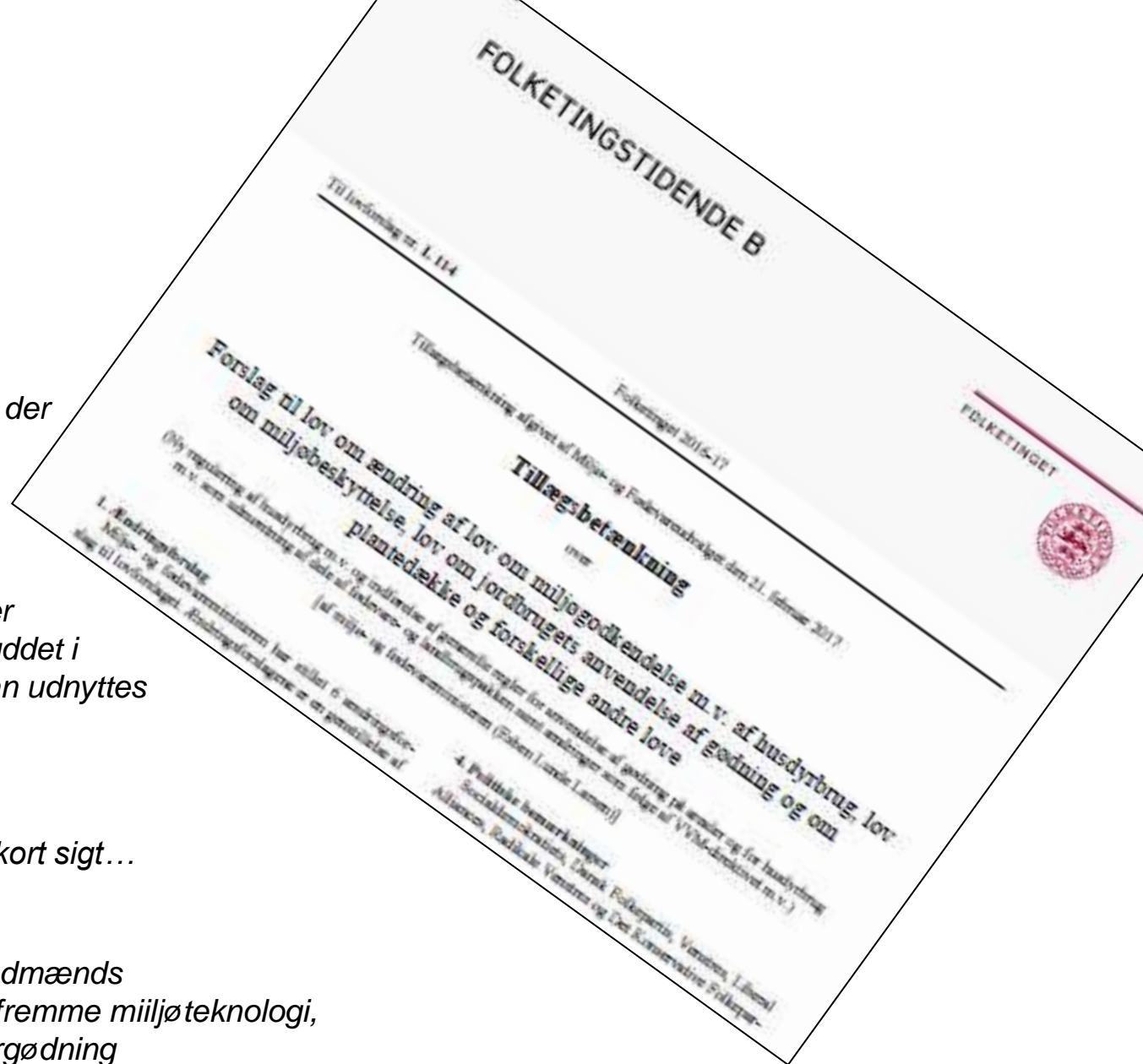
"Hvis den nye fosforregulering ikke fører til en positiv miljøeffekt, skal reguleringen målrettes yderligere"

..at der på kort sigt skal gennemføres en fosforvidenssyntese, der beskriver fosfor som en naturressource og beskriver anvendelsen i landbruget og miljøpåvirkningen

.skal indeholde en teknologiliste, der beskriver muligheder og potentialer for udvinding og recirkulering af fosfor, med henblik på at fosforoverskuddet i dele af landet kan ændres fra en miljøudfordring til en ressource, der kan udnyttes

Partierne (S+RV) ser dog med bekymring på det lavere fosforbeskyttelsesniveau, som de fastsatte fosforlofter medfører på kort sigt...

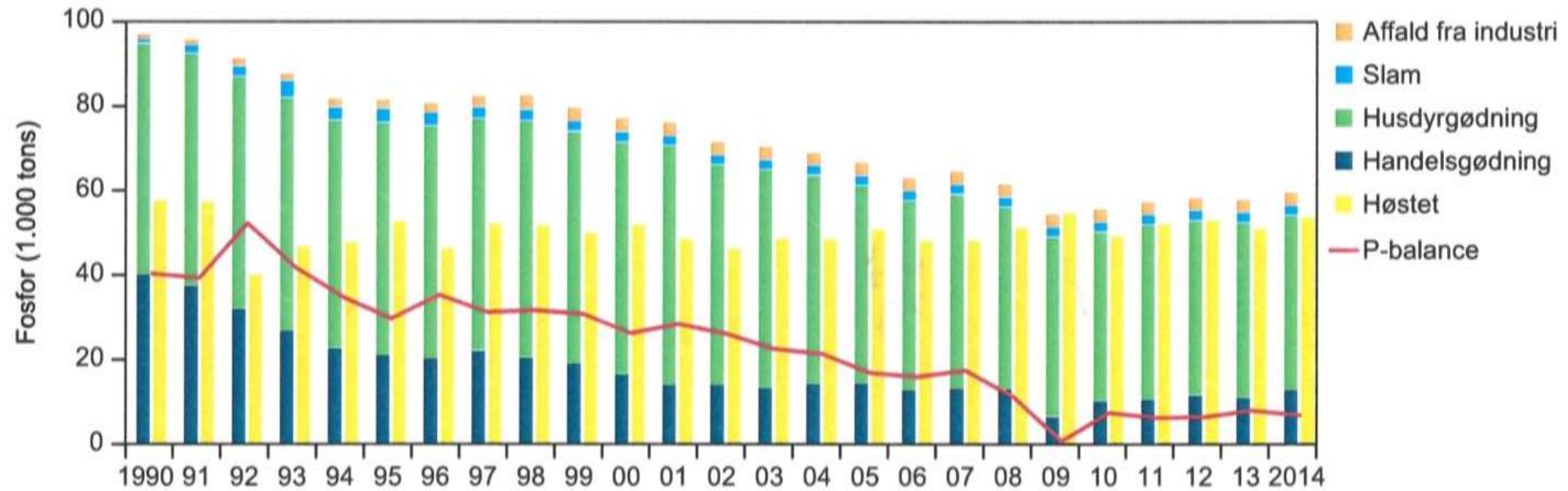
Derfor ønsker S og RV, at der fastsættes ambitiøse krav til landmænds foderoptimering, mens der samtidig skal afsættes midler til at fremme miljøteknologi, der kan sikre bedre udnyttelse og fordeling af fosfor fra husdyrgødning

Fosfor-problematikken (4)

- DK tæt på fosforbalance på landsplan
  - P-overskud på DK dyrkede arealer var 4,5 kg P/ha i 2014

Noget at leve af. Noget at leve for.

